PORGazeen

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník I. • Cena 10 Kč

POUZE PREZENČNĚ

PORGazeen

Casopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník I. • Cena 10 Kč

 číslo PORGazeenu (l. ročník) vychází 30. května 1995

<u>Sefredaktor</u>

zasitilsios Seliisisidikitsis

NONE

Redakoa

Jari Danék Petr Kolinský Krystol Kozak Boris Kubiček Magda Podana Karin Pohankova Martin Šip Ondrej Steffl Daniela Vernerová

Grafická úprava a sazba

Martin Šip

Korektury

Jakub Korek Petra Svobedová Magda Podaná

Cena Lyvitske

10 K.

<u>Piderelpolations</u>

Neposkytuje se z důvodu nepravidelného vycházení a nestálé ceny

dak prisper do POEGazeenu./

Napište příspevek a 1) hodte jej do schranky PORGazeenu, 2) pošlete jej označený na adresu školy PORG - Lindnerova 3, Praha 8, 180 00, 3) předejte jej některému z redaktorů.

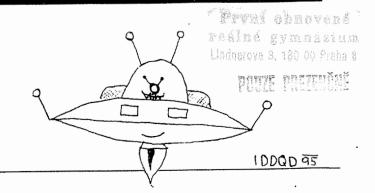
Autoři dostávájí 1 výtisk ZDARMA!

Uzaverka prištiho PORGazeenu (a to bude v pořadí již šestý) je plánována na *16. červen 1995.*

Anonymní příspěvky neotiskujeme

OBSAH

<u>Úvodník</u> Opět jsme byli akční	3
Ze života a smrti školy Považuji PORG za své dítě Student "závodník"? Několik reakcí na článek Ondřeje Šteffla	
"Čtyři!" Co mi PORG dal a vzal Dotazníky	. 8
Kultura Jak mi dřeva povídala	10
<u>Tvorba</u>	12
Povídka Svoboda je poznaná nutnost	14
<u>Švédsko!</u> Výprava na sever Svenska Quiz	16 17
Krumlov! Maloměstoa květiny	18 19
Úvahy Smrt Jana Palacha jako oběť Teorie Virtuální Helmy	20 21
<u>Dědictví</u> Tajné zbraně	22
Ostatní Titulní strana Obsah Upozomění pro čtenáře PORGazeenu Informace o chystaném Divadelním večeru Jeden malý a otřepaný stereogram na pokračování (dokončení, cha, cha!)	. 2 15
pokracovani (dokonceni, cha, cha!)	24

Opět jsme byli akční...

Tentokráte byla však akčnost (ne vždy úplně námi) laděna spíše do science fiction. Zpočátku se jednalo pouze o neobvyklé množství příspěvků se sci-fi tematikou, ale pondělní třídní schůzky a úterní vystoupení našeho ředitele (stále?) v tělocvičně přidaly tomuto tematickému zaměření nový rozměr (netušený, čtvrtý). Právě proto vypadá obálka tak, jak vypadá. Pouze primáni a Zita se odchýlili od ryzí science fiction, i kdvž u posledně imenované by se nějaké ty fantastento našly. Odlišujeme se od minulého čísla také tím, že jsme vyřadili některé články, které byly zřejmě psány pro jiný druh časopisu.

Naši terénní pracovníci rozšířili rámec časopisu i na mimopražské oblasti. Švédsko a Krumlov silně ovltvnily jejich psychiku, jak se o tom můžete přesvědčit. Karin všude vidí Laponce na sobech, což občas znemožňuje komunikaci s ní. Její zaujetí švédskou přílohou překračuje hranice racionálního fanatismu. Všichni řešte quiz, af má Karin co dělat!

Jinak vše při starém. Martin se rozhodl, že neporuší tradici a opět ochoří v čase největších zmatků (výroba PORGazeenu). Místo simulace chřipky přešel na simulaci výronu kotníku, a tak se všichni členové redakce zúčastnili jeho nošení, krmení, chláchoení, lulání a jiných metabolicky nutných procesů. Doufáme, že se jeho momentální indispozice neprojeví na grafickém provedení tohoto čísla. V mázání housek vynikl zejména Kryštůfek, který však svými produkty zásoboval pouze dívčí část redakce, což byl redakčně-politicky velmi promyšlený tah do budoucna. Emancipace svižným krokem vstoupila i do naší redakce. Ženy totiž získaly stejná hlasovací práva jako muži a navíc už nemusí chodit zahaleny. Daniela... no, se prostě konečně odhalila ve velice slušivé noční kombinézce, příjemné na omak. Bohužel však byla na noc nucena odejít... (Já jí nenutil, ty snad jo? Já taky ne. Eé?) a tak, jak jest vidno, tento úvodník s námi nepíše.

Taky ho s námi nepíše Magda (jak se vám líbí?) - ta už asi pět hodin spí, spí a spí. Fanaticky miluje Beatles a při sledování "Perného dne" se chovala podobně jako dav fanynek v něm (To není pravda! Podupávala jsem si nohou a tiše se usmívala - snad trochu tupě). Při nákupu zažila jistě mnohá dobrodružství, zvláště sloužil-li jí za šerpu statný Jeník (viz též Honzova sci-fi povídka). Naproti tomu Ondřejův příspěvek nabývá nebezpečně realistických rysů. Skoro to vypadá, jako by se inspiroval skutečnými údálostmi. Nico to asi vzal příliš vážně, recese není Němcům vlastní.

Petr se ještě příliš neprobral z romantických vzpomínek na Krumlov (viz ...a květiny), jeho produktivita klesá. Pouze Daniela ho byla schopna vyburcovat k přepisování článků, které mu sama diktovala. I hlas může mít kouzelnou moc... Magda neumí budit. Když se o to snaží, prodlužuje tak spíše noční můry. Snídani ale dělá dobrou. Největší její dilema bylo, od koho z nás, mužů, si půjčí hřeben. Vyhrál Martin (bezchybné písemky z latiny), který také dostal šanci osobně ji učesat. I přesto, že se Boris bojí trny (reaguje pouze na světlo), odhodlal se

a šel sám krátce po půlnoci pět kilometrů až domů. To vidina noci, strávené ve škole, ho přiměla k tak heroickému výkonu.

Jak je vidět, PORGazeen už neprodělává žádné zásadní revoluční změny. Pouze prodělává, takže kdo se dočetl až sem, zjistí, že se v zásadě nic revolučního nedozvěděl. Pro pilné čtenáře jsme připravili dvě odměny. Zaprvé: pokud jste si toho ještě nevšimli, stojíme drastických deset korun To je vlastně celkem dobrá zpráva, odpadnou problémy s vracením drobných. Zadruhé: nikdy, ale opravdu nikdy (za současné politické situacé) nezdravte-Petra Suchomela "pane řediteli". Jeho reakce je totiž také dost drastická (viz Martinův kotník).

Nepropadejte panice a sladce si vychutnejte četbu následujících více či méně zlatých, avšak potem zbrocených stránek. Opravdu to nebylo snadné, vybrat pro Vás tolik optimistických příspěvků. It's been a hard days night.

Mužská část studentské části redakce

Považuji PORG za své dítě...

Připadám si jako rodič, který své ještě ne zcela dospělé dítě posílá do světa. Doufám, že jsem ho vychoval dobře a že si do života odnáší užitečné zkušenosti a poučení. Jsem připraven mu kdykoliv pomoci či poradit. Když to bude potřebovat, může se jako každé dítě vrátit domů, zejména kdyby se snad ukázalo, že na odchod z domova bylo ještě příliš brzo.

Ondřej Šteffl

Moje působení na Prvním obnoveném reálném gymnáziu skončí 30. listopadu 1995. Rozhodl jsem se k tomuto kroku po zralé úvaze (těžko ovšem můžete čekat, že budu mluvit o náhodě, shodě okolností nebo neuváženosti). A rozhodl jsem se k němu vlastně už dávno. Chtěl bych vás nyní informovat o důvodech, které mě k tomuto rozhodnutí vedly, a vysvětlit současnou situaci.

Na počátku roku 1990 jsem došel k přesvědčení, že založit nezávislou nestátní školu, která se vyhne všemu, co na státních školách překáží rozumnému vzdělávání, je ve školství jedním z "úkolů doby". V těch revolučních dobách jsem kolem neviděl nikoho jiného, kdo by se takového úkolu chtěl ujmout, a protože jsem po svých zahraničních čestách měl dosti zřetelnou představu, jak by taková škola mohla a měla vypadat, s velkým nadšením a energií jsme se do něj s několika přáteli pustili. Pokládal jsem splnění tohoto úkolu za své poslání. Škola vznikla a musela mít ředitele. A protože nikdo jiný nebyl po ruce, stal jsem se jím já. Byl jsem si sice vědom svých omezených zkušeností, ale v nadšení té doby a v rámci úspěchu se založením se leccos přehlédne. Rozhodně jsem se však neujímal řízení školy s tím, že je to mé celoživotní poslání. Spíše jsem měl pocit, že je ještě třeba několika let, aby se škola stabilizovala, zavedla, a pak ji předám někomu jinému.

Vývoj byl složitější, než jsme čekali. Pochopitelně jsem se dopouštěl řady chyb, spoustu věcí jsme v revolučním nadšení přehlédli a mnohé se prostě nedalo předvídat. Chyby z prvních let se postupně začaly projevovat, a i když se nakonec podařilo překonat všechny krize a problémy, do kterých se škola dostala, následky těchto krizí i další vnější i vnitřní okolnosti zužovaly prostor, v kterém jsem se pohyboval, a řízení školy vyžadovalo stále větší úsilí.

více než před rokem isem došel Již k přesvědčení, že mám školu opustit. Cestou k tomu mělo být vytvoření funkce výkonného ředitele, postupné oslabování mého přímého vlivu na školu až po jen zcela vzdálené sledování dalšího osudu "mého dítěte". Bohužel se ukázalo, že i přes péči, kterou jsme věnovali výběru vhodného kandidáta, Petr Kolář není a snad ani nechtěl být tím, kdo plně převezme řízení školy a určování jejího dalšího směru. A tak, namísto aby se můj přímý vliv ve škole stále oslaboval, musel jsem během tohoto školního roku stále častěji do řízení školy zasahovat.

Takové špatně fungující dvojvládí přinášelo problémy a nakonec vytvořilo natolik silný odpor k systému dvou ředitelů, že se mi zdálo nemožné takto další rok pokračovat. A to i přesto, že jsem během školního roku nabyl přesvědčení, že Petr Suchomel by byl ideálním kandidátem na funkci výkonného ředitele, včetně toho, že by během jednoho dvou let mohl vedení školy plně převzít. Petr je energický, zodpovědný a spolehlivý, má přirozenou autoritu, pracuje systematicky, dokončuje, co začne. Výrazně se podílí na rozbíhajících se aktivitách (Švédsko, Globe, projektová výuka), které by měly do školy přinést oživení. Již v loňském školním roce, kdy ve škole pracoval jako externista, významně přispíval k rozpracování koncepčních otázek. Jeho a moje názory na výchovu a vzdělání nejsou pochopitelně zcela totožné, jsou však velmi blízké. To je zárukou, že by se škola pod Petrovým vedením dál vyvíjela nastoupeným směrem.

Určitý tlak ze strany Předsednictva SPORG, ale hlavně postup pedagogického sboru v posledních několika týdnech urychlily spád událostí a omezily čas a možnosti pro hledání lepšího řešení. Na mimořádném jednání Předsednictva SPORG v neděli 14. května i v pondělí na třídních schůzkách jsem formuloval, jaké jsou skutečné cíle (nezávislé na osobách, dílčích nebo osobních zájmech), které musíme při svém rozhodování sledovat:

- 1. Zajistit dobré fungování PORGu pro studenty (a rodiče),
- 2. Zachovat tvář PORGu.

K naplnění těchto cílů je nutné, aby se rychle vyjasnila situace v řízení školy. V ostatních směrech je situace dobrá:

- výuka si udržuje vysoký standard,
- výchovné úsilí je koncentrovanější a během tohoto roku se postupně soustřeďuje na odstraňování nejvážnějších nedostatků (viz příspěvek Zity Maršíkové v tomto čísle),
- · pedagogický sbor je stabilizovaný,
- škola má vytvořenu dostatečnou finanční rezervu a zajištěnu střechu nad hlavou,
- organizace provozu školy je bez vážnějších závad.

Škola je ovšem svázána s mým jménem a již můj odchod ze školy je destabilizujícím faktorem, další a déle trvající nejasnosti v tom, kdo bude školu řídit, mohou vyvolat řadu nepříjemností. A protože jsem přesvědčen, že Petr Suchomel bude (hned nebo nejpozději za rok) lepším ředitelem, než jsem já, doporučil jsem Předsednictvu následující postup:

Po odchodu Petra Koláře (odvolán z funkce k 30. 6.) by se 1. 7. ujal funkce výkonného ředitele Petr Suchomel, s tím, že by po mém odstoupení k 30. 11. byl jmenován na mé místo. Období od 30. 11. by mělo sloužit jednak k tomu, abych mohl nastupujícího ředitele zasvětit do všech záludností, detailů a problémů provozu školy, a jednak tomu, abych ho seznámil s možnostmi a záměry v dalším vývoji školy a podmínkami jejich realizace. Oba dosavadní zástupci vyslovili tomuto řešení plnou podporu. Vzhledem k rychlému sledu předcházejících událostí se Petr Suchomel mohl s mým návrhem seznámit až krátce před jednáním Předsednictva a nemohl k němu tedy zaujmout jednoznačný postoj.

Během dalšího bodu jednání (který probíhal beze mě) přijalo předsednictvo SPORG toto usnesení:

"Předsednictvo vzalo na vědomí rezignaci Ondřeje Šteffla na funkci ředitele Nadace. Současně vyslovilo poděkování za jeho zásluhy a práci pro SPORG a rozhodlo jmenovat jej čestným členem předsednictva SPORG.

Předsednictvo rozhodlo, že na místo ředitele Nadace bude vypsán konkurs tak, aby se nový ředitel mohl ujmout funkce nejpozději 15.8.1995. Až do data jmenování nového ředitele Nadace předsednictvo pověřilo řízením Nadace Ondřeje Šteffla. Ke dni jmenování nového ředitele Nadace jmenuje předsednictvo Ondřeje Šteffla do funkce poradce ředitele Nadace do 30.11.1995 s platem 15.000.- Kč"

Nepokládám toto řešení za šťastné, ale protože takto rozhodl nejvyšší orgán školy, nezbývá než ho respektovat.

Pro vnějšího pozorovatele může situace vypadat horší než ve skutečnosti je, a bohužel pověsti školy to neprospěje. Zvlášť pro rodiče budoucích primánů to může být zdrojem pochybností. Je i všechny ostatní chci ujistit, že se nestalo nic, co by mělo školu trvale poškodit nebo změnit. Už jsem uvedl, že škola funguje objektivně dobře. a není žádný důvod předpokládat, že by to v příštím roce mělo být jinak. Není-li něco v pořádku, jsou to naše pocity, přehnaná očekávání, zjitřené emoce. To jsou však jen krátkodobé subjektivní faktory a neměly by mít na další příznivý vývoj školy velký vliv. Kdyby se snad přece objevily vážnější problémy, jsem připraven vynaložit veškerou svou dovednost a své zkušenosti na jejich překonání.

Pokud všichni budou mít na mysli oba uvedené cíle, tak nejen že se nemůže nic špatného stát, ale naopak před školou stojí skvělá budoucnost.

Student "závodník"?

rima. Zimní třídní schůzka pomalu končí, končí i povídání o zlomeninách a my rodiče se dychtivě přesunujeme z kolečka s veselým panem profesorem k nástěnce s veselými i neveselými výsledky a úporně hledáme. Také se snažím: je můj synek průměrně se zhoršující, nebo snad primán průměrně se zlepšující? Čtverečky mi ale zlomyslně poskakují před očima, řadí se, šeptají si heč a chichotají se. Po chvíli zjistím, že mi v hlavě sem tam přecházejí a podupávají různá čísla, desetinné čárky a legrační procenta a znovu se snaží se řadit - první, druhý, dvanáctý, poslední. Tu to vzdávám, čísla v

mžiku uletí, hlava je zas moje, kývá se a povídá mi:

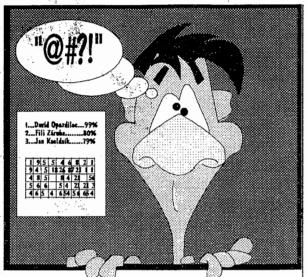
"Inu, známkovat, to neznámkují. Zato závodit, to závodí. Jsou z toho děti veselé? A co ten poslední, není kapku smutný? Ten osmý, nechce příliš být sedmý? A ta první, není trochu nafouklá? Nebo nepřijde to časem? Časem, až se všichni naučí doopravdy závodit?" ("Podívej, K. předběhla E., no to se musím doma zeptat!" povídá mi za uchem kterási maminka). ("Ta nemoc to klukovi srazila o pár míst dolů", mumlá si za mým jiným uchem kterýsi tatínek.) Kus dál pak dumám, jak moc může být v závodění s druhými pravda, jak moc je takové závodění dobré a k čemu.

"Tomuhle já jakživ neporozumím", říká pak další rodič a někteří si to asi myslíme s ním. Kousek od nástěnky se pak jeden tatínek snaží přinutit matematického pana profesora, aby mu předvedl všechny údaje z kolonek v řádce jeho dcery na nějakou známku z těch pěti, které jsme tak důvěrně všichni znali... Pan profesor se usmívá.

Vzpomínám na třídy, ve kterých jsme byli dvojkaři a jedničkáři a čtyřkaři, sedávali jsme vedle sebe a do zástupu se řadili pouze při přeskoku kozy nebo koně o tělocvíku. Nezdá se mi asi pořadník dobrý, říkám si v té své hlavě. I poměrně malý primán, má-li být průměrně se zlepšující, musí se spíš učit "závodit" sám se sebou. Měl by dostat hodnocení, které by bylo jakýmsi nastaveným zrdcátkem: vidíš, tak to s tebou je, nos ujde, uši máš čisté, ale támhle ty vlasy vlevo vzadu, ty musíš naučit líp poslouchat!

Beru si tašku, půjdu domů. Zahlídnu na lavici u okna sedět takovou veselou malou paní. "Pořadník, to nejsem já, to ne", poví si tak pro sebe paní Pravda, mile, prchavě se usměje a beze spěchu závodníka zmizí oknem do noci. Hlavičku si nezlomí, to vím.

> Martina Špinková (maminka nadprůměrně posledního primána)

ásledující řádky jsou reakcí na známkování/neznámkování v některých předmětech v primě. Myslím, že ani dost dobře nemohu přejít příspěvek paní Špinkové bez povšimnutí. Jednak díky mému trochu jinému názoru na věc a jednak díky tomu, že jsem v předchozím článku ztvárnil jednu z vedlejších mužských rolí. Přiznám se hned v úvodu. Jsem matematický profesor z primy. Vyrábím tabulky s legračními procenty.

V mém článku nechci nějak rozsáhle rozebírat, jakým způsobem by měli být studentí optimálně hodnocení nebo jak vyjádřit objektivně pravdu o každém studentovi. Takový způsob skutečně neznám. A nemyslím, že nějaký takový existuje. Chtěl bych se jenom lehce dotknout svého způsobu hodnocení.

Zastávám názor, že ze všeho nejjednodušeji se vykládá matematika. Také v matematice oproti jiným předmětům existuje snadnější cesta, jak vyjádřit matematickou dovednost studentů číslem, kódem nebo počtem bodů. Souvisí to patrně s jednou výhodou, jež matematika jako jedna z mála disciplín má. Že totiž ke každému příkladu existuje správné řešení, a to nezávisle na řešiteli.

Jestliže zrovna neisem schopen nějaký příklad vypočítat, je to můj soukromý problém, moje interní záležitost, a ačkoli zrovna teď s příkladem nemohu pohnout, to správné řešení někde existuie.

Možná tato jednoznačnost matematiky a také jednoduchá převoditelnost matematických dovedností do čísel svádí k vyrábění tabulek s procenty. V takových tabulkách přirozeně vždy bude existovat první a poslední, ale to neznamená, že je také nejlepším a nejhorším. V jiných předmětech, ve kterých takové tabulky vyrobit nejdou (např. estetika) jsou studenti zase hodnoceni jinak. Možná i tato různorodost hodnotících pohledů na jednoho a téhož studenta spíumožní dotknout se še Pravdy.

V "tabulkovém" hodnocení z matematiky jsou studenti řazení podle abecedy. Přesto asi není problém najít svoje celkové umístění ve třídě. Jestliže primáni začnou brát tabulku jako Pravdu o sobě, je to samozřejmě chyba.

Dokonce nevím, jestli je horší seřadit studenty v tabulce podle výsledků. (Na začátku školního roku jsem se velmi dlouho rozhodoval mezi těmito dvěma možnostmi.) Tento způsob by mi možná častěji umožňoval říkat studentům, že v tabulce Pravdu nenajdou.

Ale abych tedy nějak shrnul hlavní motiv:

Hledat pravdu o studentech nechci. Chci ale někde vyjádřit, jak jednotliví primáni počítají příklady. A také stále připomínat, že být nejlepší není to pravé.

S úsměvem Boris Kubíček

Několik reakcí na článek Odřeje Šteffla "Čtyři...!"

Pro čtenáře, kteří nemají k dispozici článek "Čtyři...!" v minulém čísle:

- 1. V článku šlo o reakci na to, že na předem ohlášenou inspektorskou písemku z českého jazyka a fyziky přišli z 19 oktavánů 4.
- 2. V článku není žádná zmínka o tom, že by se případné změny školního režimu měly dotknout současných oktavánů.

 Ondřej Šteffl
- (...) Rád bych uvažoval nad vztahem my (oktáva) - škola (profesoři). Pan ředitel ve svém dopise píše, že vztahy mezi studenty a profesory se změnily a ještě se změní. V první části věty má pravdu, v té druhé ji zřejmě bude mít již brzy. Otázkou ale zůstává, jak se vztahy změnily a jak se ještě změní - K lepšímu? K horšímu? Podle formulace to vypadá, že zvláště ty budoucí se budou klonit spíše k druhé variantě. Proč? Má to být trest, či odveta? Nebo snaha něco změnit v nás, ve studentech? Vybudit jakýsi pocit zvýšené hrdosti, příslušnosti ke škole? Máme začít mít svou školu rádi? Nevím a možná ani nechci vědět.

Primární změna se musí udát v nás. Dáváte nám podle sebe ty nejlepší podmínky v přípravě na maturitu, omezili jste nám volitelné předměty, nežádáte po nás jakékoli aktivity, které se maturity přímo nedotýkají. Nám to ale, zdá se, nestačí. Klidně si dovolíme nepřijít na testy inspektorátu, testy, které jsou velmi důležité při prezentaci naší školy. Někde se asi nebude dobře vyjímat strohé sdělení, že k testům na PORGu se dostavilo pouhopouhých 5 studentů z 20.

A jako obvykle, jde i o peníze. I tyto testy mohou rozhodnout o přidělení dotací. Mohou, pokud se to dotyční rodiče dozvědí, ovlivnit počet přihlášených budoucích primánů.

Jste zklamáni a máte na nás vztek. Vůbec se vám nedivím. Hýčkáte nás a potom prásk! rána pod pás a je po všech snahách. Co se tedy událo tak závažného, že už nám na škole tolik nezáleží?

Podle mne jsou ve hře dva faktory. Prvním z nich je blížící se maturita. Ztrácíme o školu zájem už prostě jen proto, že jsme nervózní z toho, co přijde. Tlak na nás je daleko větší, než jsme byli doposud zvyklí. Zkrat, neuvědomění si závažnosti důsledků našeho jednání, to by byly příliš jednoduché a snadné důvody pro naši absenci.

Spíše jsme si přivykli jinému způsobu života. Nic není tak povinné, aby se tam nedalo nejít. Koneckonců, ty dvě hodiny se dají využít jinak, daleko prospěšněji. Nemyslím tím zrovna spánek; tyto dvě hodiny se dají totiž přesunout do noci a poté se dá během nich psát či učit se maturitní otázky, třeba zrovna z češtiny. Můžete namítnout, že času máme více než na jiných školách, protože skoro nemáme nematuritní předměty, jenže my máme času málo a budeme ho mít stále méně.

Druhým, daleko závažněiším a diskutabilnějším faktorem je právě určitá nespokojenost se stavem naší školy. Jsme bohužel činitelem silně destruktivním, na druhou stranu, od jakýchkoli destruktivních návrhů nás (nebo alespoň mne) odvrátily případy, kdy jsme přišli s tvůrčím nápadem, diskutovali jsme o něm a na konci zkonstatovali, že čas a vynaložená námaha za výsledek rozhodně nestály. Možná že je tedy naše trestuhodná neúčast na testech jakousi formou protestu proti tomuto stavu. Vaši námitku znám: takto se neprotestuje a ani se tak protestovat nedá. Suďte a važte naše právo na tuto formu.

Nechci zde nikoho obhajovat, tím méně sebe - sám jsem se totiž také nedostavil. Chci jen osvětlit pohnutky, které nás podle mého názoru mohly k tak neuváženému činu vést.

Použil jsem slovo neuvážený a použil jsem je zcela záměrně. Tento skutek byl taktickou chybou. Oktáva se najednou vrátila zpět z klidných, temných vod přípravy na maturitu na rozbouřené moře každodenního života školy. Opět budeme kontrolování a hlídáni, snad ještě daleko více než předtím. Mrzí mě, že to odneseme jako třída, budou tedy ztrestáni i ti, kteří zde inkriminovaného data byli. Obracíme na sebe pozornost pouhých 7 týdnů před maturitou. Byl to neuvážený krok a myslím, že kdybychom se na problém podívali už jen z této strany, zřejmě bychom se dostavili v daleko hojnějším počtu. Jenže jsme to neudělali. Chyba. Ale vyhrožováním a sankcemi nic nenapravíte a to víte velmi dobře.

> Richard Olehla dne 12. 4. 1995 v Praze (redakčně kráceno)

Z dopisu Michaela Kadlečka Ondřejovi Štefflovi ze dne 19. dubna 1995:

(...) Chci demonstrovat zkušenost, že v jejich věku jsou podobné hromadné "demonstrace" normální a běžné a že pedagog by měl podobné prohřešky pochopit (ne s nimi souhlasit, to se samozřejmě nedá), porozumět tomu, proč studenti jednají tak, jak jednají, stále dokola je při opakovaných chybách upozorňovat na to, že se dopouštějí chyby, ale v žádném případě by nad nimi neměl lámat hůl a nechat se zklamat a otrávit. Pedagog, který se nechá skutečně zklamat a otrávit, by měl podle mého soudu zvážit, jestli se na tuto práci hodí.

Nemůžeš po studentech chtít, aby "domýšleli věci do konce" (a při tom došli ke stejným závěrům jako pedagogové). To prostě není možné, vy už nějaké zkušenosti máte, oni ne. Kdyby studenti znali všechny důsledky svých činností předem a chovali se podle toho, nevím, jaká by potom byla funkce pedagoga ve škole, protože právě v tomhle z části spočívá.

Obviňuješ studenty, že právě kvůli takovým proviněním se zhoršuje vztah profesoři - studenti. Podle mého názoru tomuto vztahu mnohem víc uškodí. kdvž se jejich vina nafoukne do velikého problému a z toho se pak vyvodí sankce. Potom jsou profesoři rozzlobeni, "co to ti studenti vyvádějí", a studenti jsou ukřivdění (tedy také rozzlobeni) - "co to vyvádějí profesoři". To nepovede k ničemu jinému než k řetězci oboustranných naschválů (vendetě), nebo spíš k vzájemné nechuti a nezájmu.

Možná, že jsem Tvému dopisu přikládal příliš velkou důležitost. Možná, že jsem ho špatně pochopil. Možná, že nebyl míněn tak emotivně, jak vyznívá. Jestli je to tak (a můžeme všechny "možná" vypustit), jsem opravdu rád a omlouvám se za svou reakci. Jestliže jsem ho ovšem pochopil správně a byl tak míněn, trvám zcela na svých soudech. ...

Přeji Vám zlepšení (nebo nezhoršení) vztahů ve škole a doufám, že takové "problémy" nepovedou k nějakým vleklým krizím. Byla by to škoda.

Michael Kadleček (redakčně zkráceno)

Co mi PORG dal a vzal

Zita Maršíková

Svůj pobyt na PORGu, který se už pomalu chýlí ke konci, hodnotím pro sebe jako velmi užitečný. Chtěla bych v krátkosti a spíše v bodech toto tvrzení upřesnit.

Co mi dal PORG dobrého:

- a) sebedůvěru pomohl mi zbavit se strachu projevit se ve větším společenství;
- b) prostor k samostatnému rozvoji, prostor k vytváření si vlastních názorů a také možnost věnovat se mimoškolním činnostem a využívat k tomu prostředky školy (mám na mysli možnost cvičit na klavír);
- c) motivaci ke studiu obecně, vědomí, že mne studium obohacuje;
 - d) zodpovědnosti za své studium;
- e) cenné vztahy a přátelství (profesoři, spolužáci);
- f) hezké zážitky školy v přírodě, pobyty v zahraničí, akademie;
 - g) styk s mladšími.

Na druhou stranu také cítím, že jsem na PORGu získala i některé špatné návyky.

Co mi dal PORG špatného:

- zeslabil můj smysl pro povinnost a důslednost (odevzdávání v termínu, příprava na písemky, pozdní příchody);
- neúctu k majetku, zejména cizímu, tendenci nevracet vypůjčené věci;
- neochotu podřídit se situaci, autoritě, tendenci prosazovat své zájmy bez úcty k druhým;
- tendenci k sobectví dělat něco v obecném zájmu je čímsi výjimečným a v každém případě až za osobními zájmy;
- 5) tendenci chtít věci zadarmo, bez námahy.

Chtěla bych rozvést body c) a g). Myslím že k tomu, že jsem získávala a uvědomovala si motivaci ke studiu jako takovému, velkou měrou přispíval způsob hodnocení. Vývoj hodnocení na PORGu mi teď připadá velmi užitečný právě takový, jaký byl. V prvních dvou letech pro mě slovní

hodnocení znamenalo obrovskou motivaci. Bylo odměnou za snahu během trimestru a většinou jsem se na ně těšila a snažila se, aby bylo co nejlepší. Důležitý byl také osobní charakter hodnocení, vedl mě ke snaze o spolupráci s profesorem a o to, udělat mu radost. Myslím, že kódové hodnocení přišlo právě včas, začínala jsem ztrácet pojem o objektivní úrovni znalostí a důkladnosti studia, kdy osoba profesora přestávala být dostatečnou motivací. Myslím, že velmi užitečné pro mě bylo i sebehodnocení. Jsem si vědoma, že můj přístup ke studiu a tedy i k hodnocení velmi souvisel s vývojem školy jako takové. Během prvních dvou let jsem odvykla přístupu, kdy je učení víceméně odvedenou prací, kde se dá různě kalkulovat (opisovat, nechat se vytáhnout, nepřijít do školy na písemku apod.) V dalších letech jsem si zase musela uvědomit, že je to přece jenom práce, a to ne vždycky úplně příjemná. Myslím, že tento přechod mi dal více, než kdyby forma hodnocení byla od počátku jasná. Proto mě napadlo, jestli by se nemohlo zkusit v některém ročníku hodnotit např. jen slovně a zase až v dalším kódově nebo vůbec formy hodnocení střídat. Sebehodnocení by například mohlo být někdy v pozdějším ročníku. Zatímco v primě a možná i v některém z prostředních ročníků by bylo hodnocení slovní. Nedokážu si představit, jestli by to přineslo užitek, možná se něco takového děje nebo se o tom přemýšlí. Myslím, že by se to mohlo zkusit.

Další bod, ke kterému bych se chtěla vrátit, je bod g). Myslím, že se dostatečně nevyužívá skutečnosti, že na naší škole jsou lidé takového věkového rozpětí. Jedna ze škol v přírodě, na kterou nejraději vzpomínám, je ta, kdy naše třída (tehdy septima) vyučovala tehdejší primu (každý si vybral svůj předmět). Mohlo by se něco obdobného zavést přímo v prostředí školy třeba i po dobu delší (např. měsíc). Myslím, že studenty — učitele to vede

nejen k zodpovědnosti, ale také obětavosti, rozvoji komunikačních schopností, otevřenosti k druhým lidem a zodpovědnosti za ně. Možná by leckterému staršímu studentovi tváří v tvář někomu z nižšího ročníku pokleslo jeho přílišné sebevědomí. Také by si pak studenti mohli více vážit práce profesorů.

Nyní bych se chtěla vrátit k tomu, co mi dal PORG špatného. Jsou to věci, které jsou do velké míry způsobeny negativními normami PORGu, jak je popisuje pan ředitel v Analýze POR-Gu¹. Utvrzuje mne v tom i to, že podobné návyky pozorují i u velké části svých spolužáků. To, co si kdo z POR-Gu odnesl, ať už dobrého nebo špatného, je jistě velmi individuální. Myslím ale, že něco společného se najít dá. Jeden takový znak se podle mne projevil v naší volbě vysokých škol nebo spíš v způsobu, jakým jsme se pro ně rozhodli. Myslím, že vypovídá i o našem celkovém postoji k našernu budoucímu životu. PORG nám dostatečně pomohl objevit a rozvinout naše vlohy a talenty, ale neovlivnil nás v rozhodování, jak s nimi naložit, což je myslím neméně důležité, ne-li důležitější. Jinými slovy, PORGu se nepodařilo dát nám "jiné kvality vzdělávání", zejména mám na mysli bod d) z Deštníku cílů vyučování². Mám pocit, že většina z nás si myslí, že cílem našeho budoucího studia a vůbec života je jen dál rozvíjet svou osobnost. Myslím, že to je, i když se možná nezdá, velmi zásadní věc. Chybí nám něco jako smysl pro řád, pokora. Nejsme zvyklí, že svět se neřídí našimi přáními, chutí, zájmy, u těch ctižádostivějších cíly. Projevuje se to tak, že neumíme respektovat druhé, ocenit jejich práci, projevit vděčnost, dodržovat pravidla, nechce se nám vynakládat námahu na něco, co by bezprostředně nesouviselo s námi. Toto je jistě problém, který možná ani nemůže řešit škola, ale myslím, že alespoň částečně se o to může pokusit.

(dokončení na straně 20.)

Celý článek je reakcí na Analýzu stavu a vývoje PORG Ondřeje Šteffla, jejíž první verzi dostali k připomínkování profesoři i někteří studenti. Jeden z oddílů této analýzy se zabývá popisem norem uplatňovaných na naší škole.

Citace z Analýzy stavu a vývoje PORG, str. 8: "Pro hodnocení využijeme evaulačních standardů vypracovaných ve státu Utah. Ty definují Deštník cílů vyučování, který by měl zachycovat 'popisy takových vlastností, jaké by podle nás (podle nich z Utahu) měli studenti mít k tomu, aby byli schopnými členy společnosti'. Jsou to: a) komplexně myslet a řešit problémy, b) účinně se dorozumívat, c) umět spolupracovat v týmu nebo tým vést, d) přinášet něco prospěšného společenství, e) vytvářet kvalitní věci, f) umět se učit a pečovat o své další vzdělání."

Dotazníky

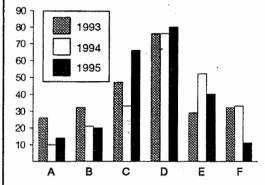
Každoročně je rodičům, kteří přijdou se svými dětmi k přijímacím zkouškám, předkládán dotazník. Obsahuje toho spoustu a my Vás budeme postupně s výsledky seznamovat.

Do zpracování bylo zařazeno postupně za poslední tři roky 40, 42 a 35 dotazníků. Ve všech grafech jsou údaje uvedeny v procentech z celkového počtu dotazovaných.

Z grafů je vidět, že představy a očekávání rodičů, kteří k nám hlásí děti jsou poměrně stabilní. Případné rozdíly, lze při malém počtu rodičů přičíst statistickým fluktuacím. Pouze u třech položek lze vysledovat určitý vývoj. Rodiče budoucích primánů stále méně pokládají přípravu na VŠ za nedůležitou, za méně důležitý pokládají důraz na individuální rozvoj každého studenta a stále více pokládají vytvoření pohody ve škole za nedůležité.

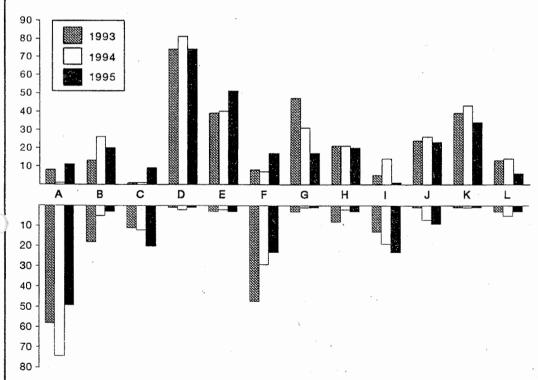
Nepříjemné je, že v tomto roce vzrostl počet těch, kteří by chtěli přihlásit své dítě na naši školu, ale odradily je finanční dů-

1) Jaké byly hlavní důvody, pro které jste Vaše dítě přihlásili do PORGu? (vyberte maximálně 3 odpovědi).

- A. skladba předmětů (více jazyků, latina,...)
- B. kvalitní učitelé
- C. individuální přístup k dětem
- D. výchova k samostatnosti a zodpovědnosti
- E. volnější, svobodnější atmosféra školy
- F. nespokojenost se státní školou

2) Které z dále uvedených cílů by, podle Vašeho názoru, měly být pro PORG nejdůležitější? (vyberte maximálně 3 odpovědi)

3) Které z cílů uvedených u předchozí otázky naopak považujete pro činnost PORG za méně důležité? (vyberte 2 odpovědi)

- A. co nejvíce studenty naučit
- B. dát celkový kuturní rozhled
- C. poskytnout základy věd
- D. naučit samostatně myslet
- E. probudit zájem o další vzdělávání
- F. připravit na vysokou školu
- G. rozvíjet individuální kvality studenta
- H. vychovávat mravného slušného člověka
- I. vytvořit ve škole pohodu
- J. pěstovat cílevědomost a sebevědomí studentů
- K. pěstovat zodpovědnost k sobě i k ostatním
- L. kvalitní výuka jazyků

vody. V roce 93, resp. 94 jich rodiče přihlášených znali 27, resp. 24, ale letos jich už bylo 49.

Na druhé straně se škola vyhraňuje jako místo pro děti z tradičně vzdělaných rodin. Dědečci přihlášených dětí (což je obvyklý sociologický ukazatel) měli v letech 93, 94 a 95 vysokoškolské vzdělání v 50%, 46% a 67%.

Součet všech čistých příjmů v domácnostech přihlášených se měnil v letech 93, 94, 95 takto: 16647 Kčs, 19582 Kč a 22980 Kč. Je nutné ovšem poznamenat, že mnoho rodičů na tuto otázku neodpovědělo. Sociologická zkušenost učí, že zpravidla jsou skutečné příjmy vyšší.

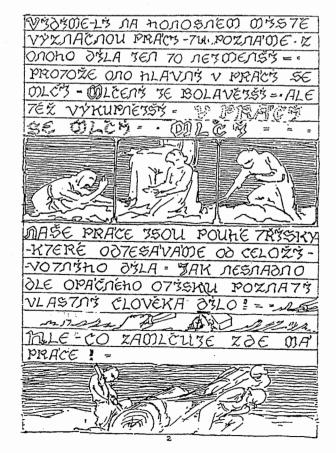
Ondřej Šteffl

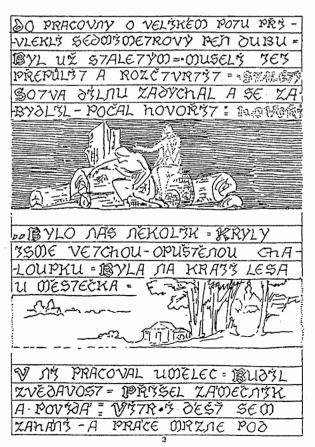
Ačkoli jste, milí čtenáři, nedosáhli ani poloviny pátého čísla, mohou leckteří pomalu zaznamenávat známky únavy. Abychom měli jistotu, že budete pokračovat v četbě, dopřejeme vám chvilku odpočinku a nabídneme malé rozptýlení v podobě první časti výtvarně velmi zajímavé knihy.

- red -

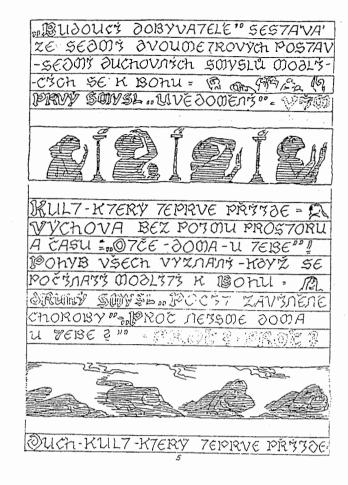

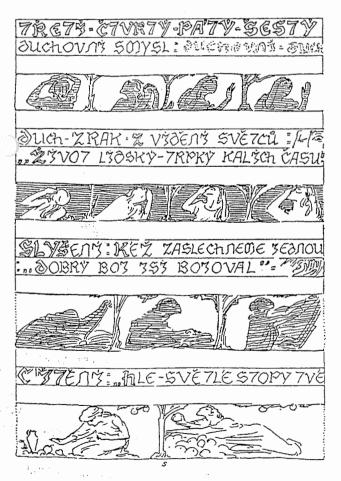

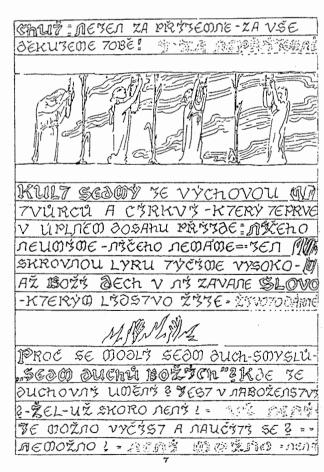

RILKOU = MA'M MALY BUBTNEK-ZAHRETE VA'S S VAŠI PRACI PA'ZAL SE KOVA'Ř. "OKONYK POTŘEBUJE ŽELEZNÉHO LEŠENÝ WAELA'M MU LESENT WIKAINAL **北京モシハダ代:…周ブ SE CHOPダ バモČEHO-CO** BY HO ŽŸVŸLO"! MAKAZOVAL ZPO-WEDNIK: MEDIEL BYSTE UTTOAT DOMA RODICU"! A M M DETUŠILI - JAK UMELEC JE OPLODNEN K VYŠŠÝOU PORODU-A JAK SAJ UŽ SEN METVYŠŠÝ KRASY - CO MA KRATKÝ ČAS UŽ NEBYLO CHA--LOUPKY = PAK ZAZULY VICHŘICE -A VYVRATILY OINE - ZZC MYN'S ZOE OPET SETKA'VA'ME SE VE SPOLECTE PRACT - JEW CW strooted oobywile.

Ahoj Tome,

při našem posledním setkání jsme si povídali o grafice. Velmi se ti líbil obrázek, který jsme dělali ve škole a který visí nyní v mém pokoji. Ptal ses mě, jak jsem to namaloval. Tehdy jsem neměl čas ti to vysvětlit. Pokusím se o to teď. Jedná se o monotyp, jednu z mnoha grafických technik, založených na otisku pomalované plochy na papír.

Ke vzniku monotypu potřebuješ malý grafický lis ("satinýrku"). Skládá se z kovové desky, otáčivého válce, dvou přítlačných šroubů a ruční kliky. Postup výroby monotypu je následující:

- 1) Na hladkou plechovou podložku namaluješ barvami obrázek. Dál musíš pracovat rychle, aby barvy nezaschly.
- Pomalovanou plechovou podložku položíš na kovovou desku "satinýrky" malbou vzhůru.
 - 3) Na malbu položíš papír.
- 4) Tento "sendvič" přejedeš válcem lisu. Tlak válce nastavíš přítlačnými šrouby.
- 5) Po projetí válcem papír opatrně odloupneš z plechové podložky. Monotyp je na světě. Po zaschnutí si ho můžeš pověsit na stěnu.

Doufám, že už je ti jasné, jakým způsobem obrázek, visící v mém pokoji, vznikl.

Zdraví Tě Honza (Jan Kalivoda)

Moje drahá tetičko!

Když jste minulý měsíc naoštívila náš dům, zajímalo Vás, jak lze napsati báseň. Jelikož jste již však odjížděla, slíbil jsem, že Vám pošlu dopis s pokud možno srozumitelným a správným vysvětlením. Tímto výše zmíněné plním:

Člověka zaujme nějaká bytost, věc či výtvor a zjistí, že by chtěl svůj názor vyjádřit. Může ho vyřknout ústy nebo napsat. Rozhodne-li se pro druhou možnost, volba zdaleka nekončí. Vybírá dál. Nechá názor tak, jak je, nebo jej - jeho vnější formu - poněkud zaoblí. Potom je názor básní.

Avšak "zaoblení" není samozřejmě snadné. Autor potřebuje fantasii, aby zvolil vhodný způsob sdělení - názor přece nesmí ztratit na smyslu - dále sebevědomí, že je básně schopen, a konečně skutečný vztah k tomu, co míní ostatním říci. Nechce přece, aby jeho snaha vyzněla do prázdna. Splní-li vše, není důvod, proč by nemohl vytvořit to, co chtěl - BÁSEŇ.

Doufám, že Vás, tetičko, mé sáhodlouhé vysvětlování zbytečně neunavovalo a působilo na Vás dojmem dobrým.

Apropos, málem bych zapomněl, poctěte nás někdy svou návštěvou, snažně prosím.

Váš oddaný synovec Matěj (Matěj Podzimek)

1/2 Midla

.2.4 urabs odonM

Dopis i výklad nechť je se všemi náležitostmi. Jazyk, slovní zásobu …atd. podřídře adresátovi.

2) Vaše oblibená vzdálená teta/strýc

Váš o dva roky mladší sourozenec

Vyberte gi adresata

p) bige pązuicka

a) dčlá monotyp

Zadáni: Napište dopis, ve kterém adresátovi vysvětlite, jak se

Domáci kompozice - sekunda

Mrtvá květina

Veronika (b)

Brodím se zhaslým večerem krůpěje potu nad čelem, svět se mi kácí do klína, co hledá mrtvá květina? Snad svoji duši, snad svůj strach, jenž splynul v temných hlubinách!?

Harfa

Tenounkým strunám se dvoří voňavá hudba z mezimoří.

Sky se chvíli odmlčela a potom tiše jako včela bělounkou krajku vybzučela.

Harfa.

Ticho

Každým krokem si lidé uvědomují podstatu svého bytí, každým krokem si uvědomují touhu po tichu. Nakonec, v závrati city ztratí a vloží těla do opratí, až na dno svého kalichu. Ticho padá, padá, v hlubinách se ztrácí, padá, padá a už se nenavrací.

Smrt

Magda Fialová

Strach ze tmy.

Protože tma je smrt.

A tmy je víc a víc
a strach roste.

Pak
už nic.

Přišla smrt.

Ahoj Klári!

Hned jak jsi odjela k babičce, začali jsme si celá rodina užívat, chodíme do kina, jezdíme na výlety atd... Doufám, že babičku moc nezlobíš a že je s tebou spokojená. Než jsi odjela, ptala jsi se mě, jak se píše básnička. Napíšu ti o tom pohádku:

Byl jednou jeden pán v červeném klobouku, který se opíral o starou dřevěnou hůl. Lidé ho neměli v oblibě, protože byl zvláštní, s nikým slova neprohodil a nejradši by byl sám na celém světě, aby mohl hloubat ve svých myšlenkách. Každý, kdo ho potkal, se mu radši vyhnul.

A tak se jednou tento smutný pán rozhodl, že odejde pryč od lidí, uteče někam hluboko do lesa, kde si postaví malou chaloupku, a tam bude šťastně v klidu žít. Když tak udělal, měl opravdu pocit, že je nejšťastnější člověk na celém světě. Celé noci proseděl před svojí chaloupkou a nehnutě pozoroval hvězdy, sem tam některá spadla a on přemýšlel proč. Asi byla smutná stejně jako on. Utekla do hlubokého lesa...a teď je šťastná. Takto ten pán přemýšlel a přemýšlel a přemýšlel, až to přemýšlení nevydržel, musel sednout za stůl a napsat básničku. Když ji napsal, ulevilo se mu, měl velikou radost, že není úplně sám a že je tu básnička, které může vše svěřit, aniž by se posměšně ušklíbla. Potom zase přemýšlel, přemýšlel a přemýšlel až do smrti. Ale nebuď smutná, Klári, ten pán, i když umíral, byl šťastný.

Ten smutný pán, milá Klárinko, byl básník. Touto pohádkou jsem se ti snažila vysvětlil, proč vlastně vzniká básnička. Ale ty jsi se mě ptala, jak vzniká. Můžu tě ujistit, že by si tento smutný pán s tvou otázkou vůbec nevěděl rady. Možná je to na tebe moc složité, ale já ti to když tak vysvětlím, až přijedeš domů. Měj se krásně, pozdravuj babičku a Rigoška.

Martina (Martina Hrabová)

"Svoboda je poznaná nutnost"

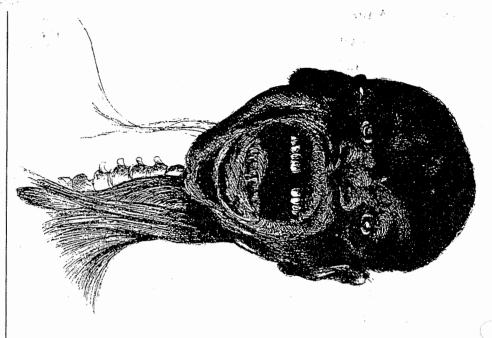
Spinoza

Jan Daněk

Svištění útočných letounů utichalo v dáli nad obzorem. Rutger Ravel přehlédl svým zrakem scenérii bojiště. Nebyl to příjemný pohled na hromady roztrhaných lidských těl. Sem tam zahlédl i několik mrtvol útočníků. Žlutá tvář s jedním okem uprostřed a několika chapadlovitými výrostky po stranách. To byl asi nejmarkantnější rozdíl mezi Gregy a lidskými bytostmi. Kromě toho byli Gregové oboupohlavní a jejich zárodek potřeboval na rozdíl od lidského k úplnému vývoji v dospělého jedince pouhé dva dny. I jejich metabolismus byl urychlený, takže lépe odolávali extrémním teplotám, což je činilo téměř nezranitelnými proti termickým zbraním užívaným po roce 2050 téměř po celé známé Galaxii. Snad právě proto zvítězili nejen v této bitvě, ale i v mnoha jiných po všech koutech Kosmu.

Pro Rutgera však byla tato bitva rozhodující ve válce o jeho rodnou planetu. Ztratil v ní všechno. Byl teď psancem v zemi vyhlazené jeho nepřáteli. Pomalu zvedl své vysoké a štíhlé tělo z rozbombardovaného trávníku. Pomyslel si, že snad ještě někdo mohl zůstat naživu. Ale nebylo to moc pravděpodobné vzhledem k tomu, že se celé město změnilo na prach po použití sonických kanónů. Rutger sám měl velké štěstí. Tlaková vlna jednoho z výbuchů ho totiž odhodila do nedalekého jezírka, kde přežil pod vrstvou vody, která ho ochránila před jistou smrtí.

Vojenským krokem zamířil směrem k jediné dominantě v pustině, k obrovitému labyrintu, jenž jako zázrakem vydržel všechny útoky nepřátel. Byl totiž postaven tak, že se v každém okamžiku

měnil a příčky v něm se nepravidelně přesouvaly. Už si ani nemohl vzpomenout, kdo ho dal před mnoha tisíci lety postavit, ale určitě to jméno zaslechl v jedné z hodin Historie.

To ale nebylo v tu chvíli podstatné. Rutgerovy senzory totiž zachytily pohyb. Zřejmě jeden objekt. Možná člověk. Na distanzeru svítila vzdálenost dvě stě yardů severovýchodně. A právě tím směrem ležel labyrint. Schoval se snad někdo z lidí před Gregy do útrob této stavby? Rutgerova racionální mysl kosmického vojáka pracovala naprosto automaticky a zanedlouho se objevil před ústím do hlavní chodby. Byla to brána z černého kovu s vytepanými výjevy z bájné minulosti, ale i přítomnosti a možná, že z nich vykladač mohl vyčíst i věci budoucí. Tato skutečnost však nemohla Rutgera zbavit pochybností. Proč chodit do měnícího se labyrintu? Jak najde někoho nebo něco, k čemu nevede cesta. A co on sám? Co když i jemu se uzavře cesta zpět? Najednou opět zapracovala skrytá vojenská disciplína. Vytáhl svou tlakovou pistoli ráže 50mm a opatrně vstoupil do zejícího otvoru.

Dýchl na něj chlad. Rutger se zastavil, aby si překontroloval automapping a přepnul oční čočky na režim "noc". Celý labyrint se totiž utápěl v temnotě. Znovu se podíval na distanzer, který ukazoval vzdálenost objektu padesát yardů severně. Tím směrem ale žádná cesta nevedla, a tak se musel vydat hlavní chodbou dále ke středu. Asi po sto yardech dorazil na její ko-"Co ted'?", pomyslel si. "Musím čekat." Mrknul se na scanner a zjistil, že jeho cíl se také pohybuje. Než stačil určit směr, zmizela stěna, o kterou se opíral, a Rutger pozadu upadl do další chodby. Z hrdla se mu vydrala sprostá nadávka, užívaná pro takovou situaci u hvězdných mariňáků. Pomalu zkoumal nové prostředí.

Chodba před ním byla slabě ozářena purpurovými stěnami, takže
musel opět změnit zrakový mód,
tentokrát na "pološero". Zdálo se
mu, že signál na chvíli zmizel. Vlny byly zřejmě rušené zvláštní
hmotou, ze které byl skutý vnitřek
labyrintu. V dálce se mihlo světlo.
Možná reflektor nebo lucerna. Kočičím krokem se Rutger připlížil ke
zdroji světla téměř na dosah, ale
nosiče nezahlédl. Znenadání ho oddělila kovová příčka. Světlo zmizelo. Byl tak blízko...

Dlouhý čas strávený v temnotě Rutger vnímal jen nepatrně. Minuty? Hodiny? Nevěděl, kolik času tak strávil, a když opět zmizela hranice mezi ním a cestou dále do nitra labyrintu, ani na to nemyslel. Nebyl unavený a jeho vycvičené tělo se pohybovalo se stále stejnou mrštností. Pro jistotu si připravil zbraň a laserovým zaměřovačem tápal v šeru. Byl na křižovatce. Nalevo nebo napravo? Kudy se vydal neznámý cíl jeho průzkumu?

Hodil by si mincí, kdyby nějakou měl. Už dlouho nezavadil o jediný kredit, a to mu jich při nástupu do vojenské mezigalaktické služby slibovali tisíce. Život je někdy těžší, než si ho v mládí člověk představuje.

Nalevo, blesklo mu hlavou. Nevěděl, odkud se ten impuls vzal, ale byl tu. "Nalevo tedy, proč ne?", řekl si tiše a vkročil do koridoru vedoucího jihozápadním směrem. Jeho scannery i distanzer přestaly pracovat úplně a i prostředí se zcela změnilo. Nebýt jeho speciálně upravených zorniček, již dávno by měl problémy ostře rozeznávat své okolí. Stěny a strop byly zaoblené a tyrkvsově modrá záře jim dodávala nádech pohybu. Rutger se zastavil a pohledem spočinul na potřísněné podlaze. Celou chodbou se pravidelně táhla přerušovaná linie kapající žluté krve, krve Gregů - jeno nepřátel.

Hlavou mu bleskla myšlenka, že musí Grega zabít. Rutger byl přece poslední z lidí na této planetě. A pak, Gregové zabili jeho otce a to jim přece nikdy nemůže odpustit. Zapomněl na opatrnost a s hlasitým dusotem se rozběhl po nájezdníkově stopě. Tunel se zvětšoval a vytrvale stáčel doprava. Asi po šedesáti yardech konečně dorazil do první místnosti. Tam čára krve najednou skončila. Rutger Ravel se zastavil a zkušeným zrakem průzkumníka, vylepšeným několika implantacemi, se rozhlédl po místnosti. Grega odhalil okamžitě.

Nájezdník se neuměle krčil za jednou z příček, která rozdělovala velkou místnost do mnoha menších pokojíků. Žluté Gregovo pozadí neesteticky vyčuhovalo spoza železné stěny a tělo toho tvora sebou škubalo v pravidelných křečích. Rutger vyčkával. "Buď velmi rychle zemře, nebo má ještě dost sil na to, aby bojoval," pomyslel si. Pravděpodobnější byla samozřejmě druhá alternativa, už proto, že Gregové byli známí svou úskočností. Proto zaměřovač tlakové pistole stále mířil na místo, kde se zřejmě ukrývala Gregova hlava.

Po několika vteřinách napjatého ticha a vyčkávání vydal Greg příšerný vřeštivý skřek a vrhl se za jinou příčku. Mezitím byla ta, za kterou se skrýval, totálně anihilována Rutgerovou zbraní. Opět se rozhostilo ticho, ale napětí ve vzduchu bylo téměř hmatatelné. Najednou se Greg vztyčil, a než se Rutger stačil zorientovat, vyrazil mu z ruky pistoli pomocí létacího kovového disku. Poté se Greg opět schoval a jeho protivník udělal totéž. Rutger vytáhl dlouhý ozubený nůž. Ve tmě byly patrné časté elektrické výboje, přejíždějící po povrchu jeho čepele a ozařující blízké okolí.

Rutgerův úkryt byl nedokonalý a on si toho byl vědom. Hledal tedy lepší pozici, ze které by mohl vést smrtící útok. Ten v té chvíli ale přišel z opačné strany a nájezdníkovy pařáty se zařaly vojákovi do ramene. Rutger vykřikl a ohnal se po něm nožem. Greg byl sice mrštný, ale před bleskurychlou a smrtící ranou uskočit nedokázal. Ostří mu prořalo lebku právě v místech, kde měl své jediné oko a Greg se s chroptěním skácel k zemi.

Gregové nemají jména, a tak Rutgera ani nenapadlo přemýšlet o tom, komu právě zabil svna či bratra. Očistil svůj nůž, sebral zbraň a rychle vykročil zpět k dennímu světlu. Musel ještě několikrát dlouze čekat, než se mu opět otevřela cesta ke svobodě z toho depresivního a temného místa. Když pohlédl na kotouč zapadajícího slunce, pocítil zadostiučinění. Možná, že i úlevu nebo hrdost. Každopádně si upravil zrakový mód, nastavil přísun živin i metabolismus a rozběhl se za sluncem. Doprovázelo ho jen šustění pouštního písku a dunění větru.

Ulolozomiuljeme

naše potenciální přispěvatele, aby své elaboráty odevzdali do 16. června 1995!

PORGazeen

číslo 6 bude už opravdu poslední v tomto školním roce.

Výprava na sever

Interview

Do švédské multikulturní společnosti patří i Laponci. Podařilo se nám navázat osobní kontakt s jedním z nich. Jeho původ se mu podařilo dobře maskovat západoevropským oblekem. Po podrobnějším zkoumání rysů obličeje jsme ho přece jen odhalili.

Profesoři PORGu: "Řekněte nám prosím něco o životě v severním Švédsku."

Pan Arne Kateby: "Tam odkud pocházím, je věčný sníh a led. Můžeme bruslit a lyžovat celý rok. Lovíme ryby v nejhlubším jezeře Švédska (to bude asi Stora lule)."

Profesoři PORGu: "A co tady ve Stockholmu také bruslíte?"

Pan Arne Kateby: "No, víte, my jsme trochu utiskovaná menšina, tady na jihu. Máme tady skutečně problémy s bruslením. Víte, ty lodě, co projíždí, nám ten led vždycky rozbijí a to pak je špatné. To tam, odkud pocházím..."

Náš velmi zajímavý rozhovor byl, bohužel, přerušen krutou severskou sněhovou bouří.

V neděli 7. května jsme se my čtyři, Jana Brabcová, Karin Pohanková, Ivana Suchomelová a Petr Suchomel, vydali na dlouhou cestu na sever. Pozvali nás totiž švédští učitelé z jednoho gymnázia, kteří navštívili naši školu v říjnu 1994. Přišli s nápadem uskutečnit společný projekt, na kterém by studenti pracovali po celý rok. Jeho součástí by byl samozřejmě i výměnný pobyt studentů obou škol.

Do Sassnitz jsme dorazili ve 22.30, t.j. ve chvíli, kdy trajekt odrazil od břehu. A tak jsme se utábořili v čekárně. Natáhli jsme budík, abychom další trajekt ve 3:30 nezaspali a spali. Na zemi však táhlo a někteří z nás nastydli. Po přistání v Trelleborgu začalo pršet. Uháněli jsme stále na sever, až se naše škodovka celá klepala. Projeli jsme Stockholmem a celkem bez problémů našli městečko Jakobsberg. Minuli jsme Trumpetovou, Sopránovou a Kytarovou ulici, zabočili do

Mandolínové a zazvonili na č. 13, kde nám otevřela rozesmátá Inger. Inger Kateby je velmi živá a energická profesorka společenských věd na Jakobsberg Gymnasiu. Dá se říct, že ona je iniciátorkou celého projektu.

Byli jsme uvedeni do obýváku, a ačkoliv nás Inger a posléze i její kolegyně pobízely, abychom se posadili, z pochopitelných důvodů jsme zůstávali stát. Bylo nám to příjemnější, po tak dlouhé jízdě. Naštěstí nás nečekal žádný náročný program, jen večeře a přesun do našeho provizorního bydliště v počítačové čtvrti Kista [čista].

Ráno jsme podle plánku a instrukcí našli Jakobsberg Gymnasium a hned u recepce nás vyzvedla Inger. Byli jsme uvedeni k řediteli.

Jeho škola je vlastně jeden veliký kolos, který vzdělává a vychovává 2000 studentů od 16 do 19 let. Škola je rozdělena na učňovské a studijní obory různých zaměření. Vyučuje zde celkem 200 učitelů, kteří učí své předměty jak ve studijních (gymnaziálních), tak v učňovských třídách.

Ředitel gymnázia je bodrý chlapík (tak kolem 60), který se k nám choval velmi nenuceně a přátelsky. Rozloučili jsme se s tím, že se uvidíme v pátek večer na Grisparty (prasečí večírek).

Na Jakobsbergském gymnáziu jsme během našeho pobytu navštívili několik vyučovacích hodin. Přestože třídy byly vždy početnější než naše, studenti velmi ochotně pracovali na všech zadaných úkolech.

Popovídali jsme si s učiteli o osnovách některých předmětů, nahlédli do studijních materiálů, atd. Zajímala nás i tolik diskutovaná sexuální výchova.

Porovnávali jsme nejen kvalitu vzdělávání, ale i stravování. Náklady na stravování studentů jsou plně hrazeny ze sociálních fondů obce (Järfälla). Jídelna je samoobslužná, tedy i velikost porcí závisí na libochuti strávníka. Nechybí samozřejmě každodenní čerstvá zelenina a vegetariánská alternativa.

Měli jsme možnost seznámit se se školskou politikou na místní úrovni. Na radnici Järfälla nás přijal "ředitel školské správy". Mluvili jsme mimo

jiné o postavení soukromých škol, o financování škol, učebních plánech a osnovách.

Jedna z věcí, která nás ve Švédsku překvapila, byla skutečnost, že každý šestý Švéd, kterého jsme potkali at už na ulici nebo ve škole, nebyl modrooký a blonďatý. Ba naopak. Ve Švédsku totiž žije 10 % imigrantů, v Järfälla dokonce 16 %. Ve školách se nepovinně vyučuje jejich rodný jazyk 2 hodiny týdně.

Hlavním úkolem, proč jsme však do Švédska jeli, bylo domluvit, vymyslet, naplánovat a předpřipravit výměnný projekt mezi PORG a JA-KOBSBERG GYMNASIUM. Několik odpolední jsme věnovali společným konferencím. Pokusili jsme se načrtnout základní rysy celého projektu. Vzhledem k požadavku našich švédských kolegů, jsme vybrali studenty ve věku 17 - 18 let, tedy naše septima. Studenti budou zkoumat a srovnávat reálie obou zemí. Základem by měly být tyto oblasti: 1) příroda a ekologie, 2) politika a ekonomie, 3) kultura. Každý student musí projít všemi oblastmi na základní úrovni a poté se hlouběji zaměří na určitý dílčí problém zvolené oblasti. Výměnné pobyty jsou rlánovány na říjen a květen školního roku. Při samotných výměnách budou studenti pracovat na svých projektových úkolech. Přitom jim budou nápomocni kamarádi z druhé školy, kteří budou studovat stejnou oblast. Učitelé obou škol mají velkou snahu zavést projekt jako pravidelnou každoroční součást výuky. Ovšem záleží hlavně na zájmu a píli studentů.

SVENSKA QUIZ

1. Muž na obrázku je

- a) vikingský bojovník před útokem
- b) vikingský průvodce stockholmským skansenem
- c) švédský učitel jdoucí na večírek

2. "Kastrupgatan" znamená

- a) švédský druh platanu
- b) kosmetický salón
- c) pobočka Castrovy výzvědné služby

Unikátní druh klokana, tzv. klokan švédský se živí

- a) lišejníky
- b) sobím masem
- c) trávou

4. Profesoři PORGu dostali během svého pobytu ve Švédsku

- a) 1 pokutu
- b) 2 pokuty
- c) 3 pokuty

Ve Švédsku se při fotografování říká

- a) omelett
- b) spagetti
- c) hej

6. Druhý týden v květnu je ve Stockholmu světlo od

- a) 5 do 21.00 h
- b) 4 do 21. 30 h
- c) 6 do 21 00 h

7. Oběd ve školní jídelně v Jakobsberg Gymnasiu stojí

- a) 0 SEK
- b) 5 SEK
- c) 10 SEK

8. Do světoznámé hokejové haly Globen ve Stockholmu se vejde

- a) 1 300 lidí
- b) 13 000 lidí
- c) 23 000 lidí

9. "Korv med bröd" znamená

- a) chleba s medem
- b) chleba s krevní tučnicí
- c) chleba s párkem

10. Laponci mají v současné době největší problémy

- a) s lyžováním
- b) s bruslením
- c) se sáňkováním

11. "Vasa museet" znamená

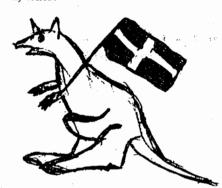
- a) muzeum váz
- b) muzeum švédských královských klenotů
- c) muzeum lodí

12. Profesorům PORGu se ve Švédsku podařilo vylákat z brlohu

- a) medvěda Grizzliho
- b) medvěda brtníka
- c) ledního medvěda

13. Který z následujících obrázků je ve znaku okresu Järfälla.

a) tento:

b) tento:

c) tento:

Správné odpovědi odevzdávejte autorům Quizu nejpozději do 16.6. 95. Každý anketní lístek musí být označen "SVENSKA QUIZ" a podepsán. Dne 27.6. proběhne slavnostní slosování U Marčanů.

Karin Pohanková, Jana Brabcová

Maloměsto...

Proč právě tenhle Krumlov?

S nápadem uspořádat výměnu do Českého Krumlova za námi přišla naše třídní π profesorka Suchomelová loni na podzim. Mělo jít o netradiční způsob získávání zkušeností, kde se do dalekých jihočeských končin vyďají vždy nanejvýše dva studenti. Postup z krumlovské strany pak měl být obdobný, což, jak se později ukázalo, úplně nebyl. Do Krumlova jsme začali jezdit víceméně pouze my: první odvážlivci navštívili Krumlov již před Vánocemi, první Krumlované se zde objevili až počátkem jara jako vlaštovky přilétající ze slunného jihu. Od těch z nás, kteří jeli do Krumlova úplně sami, byly zprávy značně rozporuplné, respektive nebyly vůhec žádné. Téměř všichni se však vrátili. Naproti tomu navštěvují Krumlované Prahu po tří až čtyřčlenných skupinkách. Z tohoto můžeme usuzovat jednak na jejich snahu dohnat zpoždění za studenty PORGu nebo na jejich obezřetnost týkající se vstupu do Velkoměsta (viz též poučný snímek Krokodýl Dundee). Co však bylo pro obě strany společné: občasná absence zájmu o uplatnění se v hostitelské škole, případně o to jí vůbec navštívit. Barbara, Petr a Kryštof patří mezi ty, jichž se to netýká, takže vám mohou podat svědectvi nejen o životě na maloměstě (Barbara), ale i o životě v něm (Petr a Kryštof). Zprávy sice ohčas působí, jako kdyby popisovaly život ufounů z nějaké jiné galaxie, ale jedná se opravdu o příjemné jihočeské městečko ležící mezi několika zákruty řeky Vltavy.

Mužská část studentské části redakce účastnící se výměny

odina, ve které jsem bydlela, byla příjemná a ke mně za všech okolností milá, ale bohužel jsem se s jejími členy moc dobře neseznámila, protože bydleli v Křemži a my jsme z Krumlova přijížděly až večer.

První den ve škole byl poměrně šokující. Už jsme totiž zapomněly (Jana a já), jak vypadají školy, do kterých jsme kdysi chodily - myslím vzhledem a celkovým působením tříd. Ve třídě byla nástěnka, což by ani tak nevadilo, ale nástěnkáři, kteří každý týden vyvěšovali články jednoho z profesoů na téma ekologie, navíc již otištěné v místním tisku, nás trochu zarazili. Na nástěnce by šlo určitě zveřejnit informace, které by zaujaly více studentů a které nejsou jinak dostupné. Ale možná si za to studenti mohou sami, když si tam nic jiného nepověsí.

Co se třídní výzdoby týče, měli samozřejmě nad katedrou pověšený obraz našeho pana presidenta. Ale nedali si ho tam, protože by chtěli; asi jim na tom nezáleží, jestli jim někdo něco nutí nebo ne. Neustále se nemohu zbavit pocitu, že si nechají radit, ale nestarají se o to, jestli je to dobré nebo ne. Povšimly jsme si velkého nezájmu o různé věci, a to nejen ve škole, ale i v normálním životě. Kdvž jsme na nich s Janou vyzvídaly, o co se zajímají, přemýšleli a po chvíli přiznali, že je moc nic neuchvacuje. Oni prostě chodí do školy, pak si třeba ještě chvíli, než jim jede autobus, povídají se spolužačkami, jedou domů, tam si udělají úkoly, učí se a pak odpočívají u televize nebo s knihou. Měli by určitě hodně času zabývat se i něčím jiným. Jistě, v malém městě není tolik možností jako v Praze, ale nějaké řešení se dá najít vždycky. Samozřejmě, že jdou sem tam do kina nebo někam posedět a baví se asi o spoustě věcí, ale přesto...

Janě i mně zůstala témata jejich rozhovorů utajena, snad kromě komentářů chování svých spolužáků nebo jiných lidí. Ale musí se snad bavit i o něčem jiném. Dívky jsou jinak chytré, v několika předmětech toho asi ví více než my. Je to ale zřejmě tím, že se toho většinu musely naučit nazpaměť.

No a co škola? Hodiny vypadají úplně jinak než u nás. Začnu asi češtinou. Tamější paní profesorka si dává záležet na tom, aby svým studentům vše pečlivě vysvětlila - každou myšlenku řečenou tím a tím autorem, každé působení jednoho faktoru na druhý. Ten, kdo dává v hodině pozor a dělá si pečlivé zápisky, může být dobře připraven na maturitu. Ale musí jim to říkat ona a není mi jasné, proč také oni nepřipojí svůj názor na tu či onu knihu, nemají se přece čeho bát. V matematice jsou napřed, ale možná jsou trochu líní uvažovat, alespoň tak mi to připadlo. Spousta lidí by měla na to, být dobrými matematiky, ale asi jim to za to nestojí. Předmět, který ve mně vyvolal velké překvapení a zároveň takové malé zděšení, byla biologie. Zrovna brali zvířecí říši - pavoukovce - paní profesorka četla danou látku z knihy a předpokládám, že už asi neví, kolik má ten a ten malý brouček nohou v útlém mládí, což ovšem její studenti vědět musí, ti si totiž zapisují dané počty nohou do svých zápisků a potom se je doma musí naučit.

Jedním z kladně působících předmětů byl zeměpis, kde byla látka podávaná velmi dobře a hlavně zajímavě a vtipně.

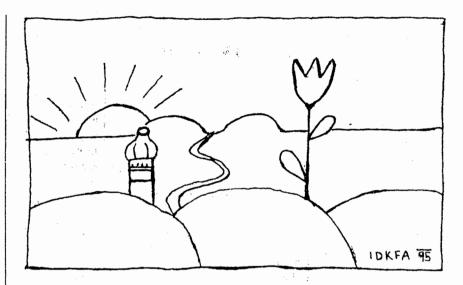
Zarazilo mě, že zatímco z naší strany navštívili Krumlov už skoro všichni, Krumlované přistupují k výměně daleko skeptičtěji; jeden z nich dokonce řekl, že si svou cestu do Prahy rozmyslí podle dojmů z Pražáků v Krumlově. Na to jistě nemá vliv škola, ale je to víc než přirozená plachost a svůj podíl na tom jistě má i maloměsto, ale přece každý člověk je i zvědavý a ta zvědavost - touha poznat něco jiného - mi u Krumlovanů nějak chybí. Krumlovany nechci odsuzovat, na to je jednak dobře neznám, a pak na to ani nemám právo. Jestli toto hodnocení zní, jako bych je chtěla odsoudit, tak se mi nepovedlo napsat to, co jsem asi chtěla. Každopádně mi tato výměna připadla dobrá, poznala jsem život někoho jiného a doufám, že mu tuto zkušenost budu moci nabídnout také. Kdybych měla absolvovat tuto výměnu do jiného města i v příštím roce, klidně bych se připojila.

Barbara Bublíková

Piet hodin natřásání se, pocení se, plazení se přes vietnamské uprchlíky, vyhýbání se oplzlému olizování ohavného vlčáka a pohledům jeho po zuby ozbrojeného voda a zažívání jiných strastí ve vagónu druhé třídy Českých drah bylo vystřídáno milým přívítáním na malebném nádražíčku pod šedivými monolity panelových domů krumlovského předměstí. Uvedení do rodin proběhlo bez ztráty cti na obou, respektive čtyřech stranách.

Ještě týž večer nám naši hostitelé předvedli skvost zdejšího středověkého města. Kdyby všechny věznice vypadaly tak jako krumlovská Šatlava, nastal by exodus žižkovských pijanů na Pankrác, do Ruzyně či Valdic. Toto však bylo samozřejmě až naším druhotným cílem, že. Tím prvotním zajisté bylo poznat zdejší školu, způsoby výuky, výchovný přínos, studenty, profesory, učebny, podmínky, pomůcky, mravy, zvyky a lidové obyčeje. Přijeli jsme sice až prvního května večer, ale i přesto isme si nemohli nevšimnout dvojic, líbajících se pod rozkvetlými třešněmi krumlovských parčíků.

Ze zaujetí prvomájovými jihočeskými zvyky nás vytrhla hned první hodina matematiky. Sedíce naproti tabuli popsané shlukem vektoroidních průniků parametricky zadaných těles ve čtyř a vícerozměrném prostoru, připadali isme si jako návštěvníci vzdálené planety spravované mocným černokněžníkem, ovládajícím fatální zákonitosti vektorové algebry. Po vstřebání rannílio šoku jsme si mohli začít všíat gymnasiálního ústavu a jeho svěřenců. Ve třídách nejsou koberce. Též vrstva humusu na podlahách je asi tak o tři až čtyři centimetry menší než tří až čtyř centimetrová vrstva na skvělých kobercích PORGu. Obrazová výzdoba tříd je zčásti tvořena vlastní produkcí umírněného křídla výtvarníků a zčásti dílem neznámého fotografa. Václav Havel kontroluje svým pohledem kázeň ve všech třídách. Přejí si ho tam sami studenti, nebo je to opravdu donucení Velkého Bratra, jak o tom

mluví Barbara? Z komplexu méněcennosti nás zachránila hodina němčiny, byli jsme lepší! Je pozoruhodné, že ačkoliv jsou oba naši současní ředitelé matematici a ředitelka krumlovského gymnasia němčinářka, jsou vědomosti studentů tomuto pedagogickému potenciálu nepřímo úměrné.

Na PORGu je občas sousloví "státní škola" vyslovováno jako symbol všeho zla a hnusu. Není tomu tak. Nejenže škola díky stovkám (469) více či méně exotických květin působí příjemně a klidně, ale i výuku většiny předmětů by naše PORGem zcitlivělé duše mohly přežít. Asi bychom sice zařvali a skočili do zdi, kdyby po nás učitelka češtiny chtěla vyjmenovat sdělovací prostředky, ale nesmíme si myslet, že na PORGu k podobným přehmatům nedochází. K vyrovnané atmosféře kruinlovského gymnasia přispívá též minimum rvaček a konvenčními vodními zbraněmi vedených soubojů na chodbách. A přitom je v tamních třídách o polovinu více studentů než u nás. Není také pravda, že by všichni studenti chodili do školy jen proto, že musí. Profesionálně vedená třídní Krotoho snad dostačujícím nika je dűkazem.

Gymnasium Krumlov je skutečně "gymnasium", zatímco naše škola se v rozhodujícím okamžiku zbaběle přidala k průkopníkům levopisu. Jsme tedy

gymnááázzzium. Další lingvistickou zajímavostí je posunutí přízvuku krumlovských rodilých mluvčích na předposlední slabiku víceslabičného slova na konci vět. Tato jemná odlišnost působila obzvlášť příjemně v ústech obou našich družebních partnerů.

Barbara píše, že jí pobyt v Krumlově přišel přínosný. Pro nás je toto označení příliš slabé. Už jen prostředí romantické úzké uličky starého městečka, majestátný hrad s maškarním sálem, legendární plášťový most, prosluněná zámecká zahrada se šťavnatým trávníkem, mystický kostel, meandrující řeka s hučícími jezy, odkaz rodu Eggenberků, levné kulečníkové stoly, tiché terasy a lidé přirození a ohleduplní, tolerantní k cizincům, též hostitelé střežící bedlivě každý náš krok. ještě k tomu vysoce umělecky založení (hodina kreslení v lidové škole umění v nás probudila netušené potenciály) - to všechno přispělo k našemu nadšení a k rozhodnutí se do Krumlova brzy znovu podívat, a za pár let se tam i odstěhovat.

Tulipány jsme ukradli v Českých Budějovicích a předali oběrna našim dívkám hned při příjezdu do Krumlova. Byl totiž pozdní večer, první máj... Tehdy mívají květiny opravdu velikou moc.

Petr Kolínský, Kryštof Kozák

...a květiny

Smrt Jana Palacha jako oběť

Podle Slovníku spisovného jazyka českého je oběť "věc, které se někdo odříká v něčí prospěch, nebo skutek, který pomáhá nebo prospívá druhému; odříkání se věcí ve prospěch druhého a nezištné konání skutků pro jiné". Myslím, že definice postihuje podstatu oběti ve dvou věcech. Oběť není možná bez druhé osoby. Oběť by neměla smysl, kdyby nepřinášela nic druhému člověku. Druhá věc, o které se v definici mluví, je odříkání. Oběť je čin, který od člověka, jenž dává, něco vyžaduje, něco ho stojí. Myslím, že definice se v tomto nemýlí a že je vlastně správná.

Kdyby člověk přinášející oběť neměl komu ji přinášet, neměla by žádný smysl a nebyla by to ani oběť. Je možná oběť bez druhé osoby? Komu by byla dávána, když ne druhému? Na druhou stranu, je pravda, že oběť je čistě nezištné konání skutků pro jiné? Z definice jako by vyplývalo, že čím je skutek zištnější, tím méně je obětí. Dá se to vyjádřit i tak, že čím menší prospěch mám ze svého skutku já, tím větší je to oběť. Znamenalo by to, že když já sám sobě svým skutkem škodím, přináším tak jednu z největších obětí, jakou mohu. Utrpení, které mi oběť způsobuje, se stává měřítkem velikosti oběti.

Myslím, že to tak není. Oběť získává smysl právě v tom, že je užitečná pro druhého, že způsobuje radost druhému. Utrpení s obětí spojené pro oběť jako takovou význam nemá. Oběť obsahuje něco tajemného. Tajemného právě proto, že ze všeho nejvíce se v ní jedná o vztah, který je mezi dávajícím a přijímajícím. V případě opravdové oběti mezi nimi nemůže být jiný vztah než láska. Láska je to, čím je oběť tajemná a v čem je její velikost. Čím větší je láska, tím větší je oběť. Pro toho, kdo dává, je oběť zdrojem velké radosti. Ví, že způsobuje dobro milované osobě, a to mu způsobí radost. Zdá se, že tak hrozné věci jako fyzické týrání nebo dokonce smrt nemohou nikomu přinést radost, ani kdvž ví, že tím někoho zachrání, a už vůbec ne, když si užitečností tak velké oběti není jist. Obdivuje se pak právě to utrpení, které člověk podstoupil. Čím větší je utrpení, tím větší se pak oběť zdá. Myslím, že i v utrpení může být radost, které lze sice těžko porozumět, ale bez níž utrpení nemá smysl. Co přináší oběť tomu, kdo ji přijímá? Myslím, že nelze mluvit přímo o užitku nebo prospěchu, jak to označuje definice. Myslím, že i pro přijímajícího je největším přínosem právě ten vztah. Dar, kterého se mu obětí dostalo, je cenný proto, že svědčí o lásce, která má pro něj nakonec největší cenu. Opravdovou oběť si člověk, který přijímá, ani nemusí uvěddomovat. Myslím, že nejčastěji si ji vůbec neuvědomuje. Láska, která je mu obětí prokazována, natolik odpovídá tomu, co nejvíc potřebuje, že ji může přijmout tak samozřejmě, že to ani nepostřehne. Dává mu prostor a svobodu. Obětujícímu vědomí i třeba nevědomého štěstí milované osoby přináší radost. Myslím, že to je ta rovina, na které se odehrává oběť.

Asi zvláštním druhem oběti je dobrovolná smrt za někoho nebo za něco. Smrt za druhého je pochopitelnější, zvlášť když touto smrtí druhému zachrání život. Člověk druhého miluje natolik, že se pro něj odhodlá i zemřít. Nemyslím, že by to bylo pochopitelné, ale alespoň lépe představitelné, než když někdo dobrovolně zemře pro nějakou ideu. Přesto je známo mnoho lidí, kteří tak zemřeli. Myslím, že i v jejich smrti mohla být právě tak osobní láska, jako kdyby zemřeli pro konkrétního člověka. Je to případ křesťanských mučedníků, kteří zemřeli pro svou víru. Jejich víra v Boha pro ně byla právě tak osobním vztahem a Bůh právě tak konkrétní osobou, že svou smrtí jen dokazovali svou lásku k Němu. Na druhou stranu, určitě je množství lidí, jejichž dobrovolná smrt nebyla motivována nábožensky. Takovou oběť si vysvětlit nedovedu.

Oběť Jana Palacha patří mezi tyto oběti. Přiznám se, že si ji nedovedu vysvětlit a nedokážu jí porozumět. Možná proto, že o ní dost nevím. Smysl jeho smrti, jak já jej znám, on sám jasně formuloval. Chtěl svou smrtí upozornit lidi, že se v jejich zemi děje něco hrozného. Chtěl je vyburcovat, aby se proti tomu postavili. Nenašel lepší a viditelnější způsob než obětovat sám sebe. Obětoval svůj vlastní život, aby si lidé konečně hrůzu situace uvědomili a aby je to oslovilo. Jeho rozhodnutí k takovému činu vypovídá o velké odvaze, nesobeckosti a také zodpovědnosti za celou zemi. Myslím, že takový čin je opravdu hrdinský.

Zdráhám se ale označit smrt Jana Palacha jako oběť. Vztah dávajícího k přijímajícímu, který je pro oběť základní, mi v případě smrti Jana Palacha není zřejmý. On obětoval svůj život pro lidi, přesto si nemyslím, že příčinou jeho rozhodnutí byla láska, alespoň taková, jak ji chápu já. Příčinou jeho rozhodnutí mohla být obrovská touha změnit situaci v zemi a přitom bezmocnost proti tomu, co se děje. Přestože Jan Palach byl ochoten dát přímo svůj život, nemyslím, že jeho smrt je obětí.

Nabízí se otázka, jak tedy označit jeho smrt, když ne jako oběť. Napadá mě slovo, které může v této souvislosti být zavádějící. Myslím, že jeho smrt byla gestem. Nemíním tím nic neopravdového, jak může někdy slovo gesto znít. Jeho smrt byla opravdovým, hrdinským gestem.

Zita Maršíková

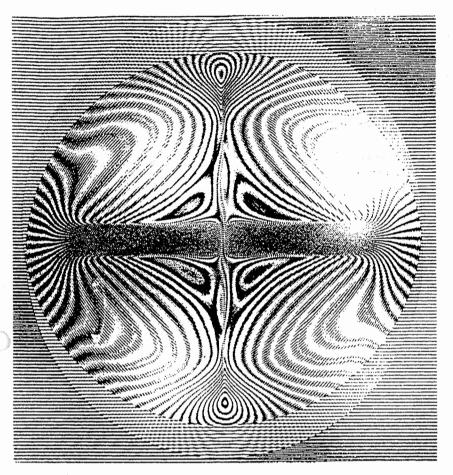
Co mi PORG dal a vzal

(pokračování ze strany 8.)

Myslím, že více než na čemkoliv jiném záleží na konkrétním složení pedagogického sboru. Zdá se mi, že od začátku fungování PORGu se průměrný věk profesorského sboru snižuje. Myslím, že je to škoda. Z učitelů se také díky této skutečnosti stávají stále víc jen partneři

a přirozená autorita učitele jako vychovatele se vytrácí. Určitě nelze předpokládat, že autorita učitele musí záviset na jeho věku. Myslím ale, že pro školu by bylo přínosem, ktlyby na ní působili i starší profe- soři.

Závěrem bych chtěla využít této příležitosti, protože se už asi žádná nenaskytne, abych PORG vyjádřila svou velkou vděčnost. Myslím, že jsem se na PORGu hodně naučila nebo jsem k tomu alespoň měla příležitost. Přeji PORGu dobré profesory, dobré studenty a vůbec dobré časy. Ještě jednou Vám všem moc děkuji.

Teorie Virtuální Helmy

Vždycky mě fascinovaly vznešené debaty filosofů. Abstraktní důkazy podporující abstraktní teorie a vyvracející jiné. Moudří muži, jejichž tvrzení se navzajem popírají. Jak poznat, kdo má pravdu, je vůbec někdo takový?

S pokrokem techniky se bude lidstvo dostávat do čím dál tím paradoxnějších situací. S pokrokem virtuálních obleků (zařízení šálící komplexně naše smysly natolik, že si myslíme, že jsme úplně někde jinde, v tzv. virtuální realitě) nastane nutně situace, kdy budeme schopni poměrně malé dítě (kdo trpí nějakým mateřským komplexem, ať zde raději skončí) nasoukat do virtuálního obleku a virtuálně ho přepravit do úplně jině dimenze, kde bude možné úplně všechno. Dítě bude vypadat asi poněkud obludně, na hlavě obří helmu, která generuje naprosto věrohodnou trojrozměrnou grafiku, šálící oči, k nosu a ústům připojenou trubičku na různé pachy, respektive jídlo a pití. Na sobě bude mít tlustý oblek, schopný vyvíjet tlak na hmatové buňky v kůži a zpětně přijímat podněty dané svalovými stahy. Tyto podněty bude posílat do helmy, takže dítě uvidí, jak se jeho končetiny hýbou. Bude se moci dokonce dotknout sebe sama, akorát si bude připadat tlustší o vrstvu obleku, ale to bude v naprostém souhlasu se zrakovými vjemy. Dítě se bude pohybovat v krychli s pohyblivou podlahou a magnetickým polem, schopným tvořit působením na oblek imaginární předměty i skutečně magnetické polštáře. Řekněte, bude mít nebohé dítě šanci poznat, že svět, který kolem sebe vidí, cítí, hmatá, čichá, není skutečný? Neříkám, že už máme všechny prostředky k uskutečnění tohoto pokusu, ale nechybí nám žádný zásadní objev. Nejpozději za sto let toho musíme být schopni, pokud to někdo neodpálí anebo ufoni nezvítězí.

Představme si tedy chudáka dítě v zajetí virtuálního obleku. Nic netuší a je vydáno na milost a nemilost programátorům, utvářejícím prostředí v helmě. Pokud jsou tito militantními typy, mohou naprogramovat nějaké nebezpečné prostředí (temné koridory,

Vetřelce apod.), kde se dítě již od útlého věku trénuje pro kariéru profesionálního zabijáka... Ale možné je opravdu úplně všechno! Fantazii se meze nekladou, počítači je jedno, jestli generuje buldoka, vesmírnou loď, draka nebo červa. Legrace začíná tehdy, když programátor vytvoří komplexní prostředí, které bude přístupné více dětem ve virtuálních oblecích (kdo někdy hrál DOOM po síti, pochopí rychleji). I když děti budou ve skutečnosti tisíce kilometrů vzdáleny, počítač zprostředkuje jejich vzájemná setkání, doteky, rozhovory. Rozhodně by bylo zajímavé sledovat, jak se lidé budou vzájemně chovat v naprosto odlišných podmínkách, než je naše Země.

Někdy se člověk neubrání jisté míře sobectví. Proč bychom to měli být zrovna my, kteří budou dělat tyto pokusy? Člověk si vždy myslel, že je nejinteligentnějším tvorem ve vesmíru. Už i na naší planetě jsme však možná až třetí za bílými myškami a delfíny (sbohem a dík za všechny ryby). Je tedy docela dobře možné, že my sami jsme oběťmi výše navrženého pokusu. Podívejte se na svět okolo jako na dost dobrou počítačovou grafiku, dotkněte se sami sebe a pochvalte citlivost virtuálního obleku. Sledujte své pohyby a oceňte synchronizaci obleku s grafikou. Podívejte se prostě na svět kolem sebe jako na absolutní šálení smyslů. Kromě jiného vám připadne směšné stresovat se kvůli termínu odevzdání seminární práce. Samozřejmě řeknete, to není možné. Proč ne? Klidně můžeme být oběťmi pokusu, stejně tak dobře, jako může nebo nemusí existovat Bůh. Konečně to postrádá smysl ptát se na smysl toho všeho, protože opravdový svět je třeba někde úplně mimo. Už se těším na smrt, ten pocit, že mi někdo sundá z hlavy helmu a řeknu si, skvělý, to jsem si myslel. Anebo přijde nějaký boží soud, smůla, to jsem teda nečekal. Kdo ví? Rozhodně je ale lepší zůstat v klidu a na filosofy se dívat s nadhledem, případně je možné po nich chtít vyvrátit teorii virtuální helmy.

Mimochodem komu není jasný přesný význam slova virtuální, zeptejte se Kevina: "Kevin, is a virtual virgin still a virgin?" Podá vám poměrně přesný rozbor problému.

Kryštof Kozák

Tajné zbraně

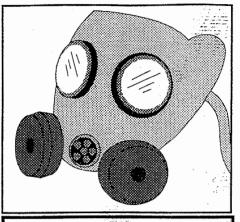
Dne 14. 5. jsem se jako každý středeční podvečer navracel v povznesené náladě z vycházky do městyse Verdunského. Mé skleslé oko pohlédlo smutně na vycházející jas světlic osvětlujících nedaleké bojiště. Tichý klid du Guescelinovy aleje rušily pouze občasné výbuchy artilerie podél naší linie. Mlhavě jsem se upamatoval, že Robert Kulíšek, vrchní osvětlovač na pravém křídle, jistě spí, následkem čehož naše děla sporadicky mlčí, čímž zároveň šetří strategickou munici. Rozkvetlá alej ve mně vzbudila neutuchající touhu po domově. "Míti tak křídel! Zřít Říp!", zvolal jsem mocně, když tu přes lunu přelétl obří svištící stín. Objekt vrhající stín, velmi vzdáleně připomínající některé obskurní modely šíleného hraběte von Zeppelin, dosedl měkce opodál na rašící trávník. Po jisté době jsem usoudil, že se jedná o jednu z Javerem proklínaných tajných zbraní našich nepřátel. Vzhledem k tomu, že se uvnitř zatím nic nepohnulo, odhodlal jsem se po vzoru našich průzkumníků k inspekci. Doufal jsem, že jsem narazil na ztroskotané tajné dopravní letadlo, přepravující tajné zásoby moselského vína, či dokonce českého piva. S tímto pomyšlením nebál jsem se ničeho a odvážil jsem se poklepat na bok mrtvě ležícího objektu. Byl z kovu, což se příliš neshodovalo s měkkostí přistání. Shodou náhod klepal jsem právě na dveře, které se najednou k mému velkému úleku nehlučně rozestoupily. Zděšen jsem zjistil, že stojím tváří v tvář patrně německému vojákovi, jehož hodnost jsem nebyl schopen rozeznat. Wehrmann říkal, že k Němcům přebíhají na východní frontě různá zvláštní individua, ale tohle jsem ještě neviděl. Vojákova uniforma byla poněkud avantgardní (zelený stejnokroj) a celou hlavu mu zakrývala zelená plynová maska nevídaného typu. V obou rukách třímal cosi, co bych přirovnal k našim polním dělům. Mžoural jsem přímo do temné hlavně, což mne notně vyděsilo.

Instinktivně jsem zdvihl ruce nad hlavu a vzkřikl jsem německy: "Vzdávám se!" Myšlenka na zajetí německými vojáky se mi totiž tolik nepříčila, byl bych alespoň blíže k domovu, moselskému vínu a jiným lahodným mokům. Zelený voják však odskočil a chvíli to vypadalo, že se vzdá on mně, i když přes jeho obskurní masku nespatřil jsem žádných emocí.

Po dramatické pauze se otevřely druhé dveře do kabiny tajného letounu a vstoupil druhý zelený voják. Spatřil jsem velké množství světélek a sedátek a tlačítek a pák. Všiml jsem si zvláštní tyče v jeho rukou. Brzy jsem pochopil, že mne s ní chce uhodit. Již má zesnulá matka (budiž jí země lehká, kdepak asi umřela...), říkávala panu otci, aby mne nebil do hlavy. Zachoval jsem si reflexy z té krušné doby a vojáka jsem nečekaně zbavil jeho primitivní zbraně. Z obavy, že můj čin špatně pochopí a mne zastřelí, zařval jsem tentokrát francouzsky: "Vzdá- vám se!" Oba vojáci pak vyděšeně prchli do nitra stroje. Dveře se přede mnou zavřely a celý podivný letoun se odlepil od země. Až teď jsem si všiml nápadné podobnosti stroje a víka mého polního ešusu. Vyčerpán bolestnou ztrátou vidiny českého piva, a protože limit vycházky jsem už stejně překročil, spal jsem tuto noc raději v polích.

Když jsem pak ráno seznámil plukovníka Javera s německou tajnou zbraní, abych ospravedlnil své zpoždění, chtěl mne tento zavřít alespoň na deset dní do nejhlubšího zákopu, sloužícího jako basa. Při pokusu mne uškrtit, dotknul se však mimoděk zvláštní tyče, kterou jsem přinesl, a zablikav, na místě omdlel. Domnívaje se, že jsem způsobil jeho ochabnutí pouhou silou vůle, trest mi raději odpustil a ještě se mi dlouho vyhýbal. Ukořistěná tyč mi ještě několikrát dobře posloužila. Byla ale naneštěstí zničena, zapomenuta v zákopu při dělostřeleckém útoku.

Ruben Porgmann

Základní otázka: "Proč jsme vybralitento článek" vyžaduje tentokrát trochu delší vysvětlení. Je tu samozřejmě možnost, že se Porgmann ve Verdunu opil, měl nějaké halucinogení představy vyvolané silnou touhou po dalším alkoholu, násobené touhou po domově. Kde ale sebral tu "zvláštní tyč"? Jistě to mohl být nějaký klacek z pole, na kterém přespal, ale to by jím pak nemohl jen tak náhodou Javera omráčit.

Jestli je tedy Porgmannův článek pravdivý, znamená to, že jde o událost tak zásadního významu, že ho nepochopil ani sám Porgmann. Článek v sobě obsahuje i momenty, ve kterých sám autor nevěří tomu, co zažil. Přesto můžeme z dnešního pohledu a z fakt uvedených v článku říci, že český legionář Ruben Porgmann potkal UFO, a dokonce jako první člověk v dějinách ukradl (ukořistil) mimozemskou technologii, která byla bohužel později zničena. Otázkou zůstává, co ufoní (celozelená barva a podívná plynová maska jsou snad jasným důkazem) na Zemi chtěli a proč je Porgmann tak vyděsil. Vzhledem k tomu, že první ufon měl v rukou něco, co Porgmann označil jako "polní dělo", nebyly jejich úmysly zřejmě příliš mírové. Druhý voják nesl omračovací tyč (v moderní ufologii označovanou jako Stun Rod nebo Thermal Tazer) a zjevně jí hodlal na Porgmanna použít. Motivem jejich činnosti byl tedy pravděpodobně únos (třeba byl Porgmann zapleten do nějaké mezigalaktické konspirace). Kdyby chtěli ufoni Porgmanna zabít, polní dělo je asi účinější než nějaká tyčka. Jak ale Ruben útočníky zahnal? Nejpravděpodobnější je asi teorie, podle které byli ufoni velmi citliví na zvukové vlny (jejich stroj se pohyboval neslyšně), a když tedy Porgmann zařval: "Vzdávám se", patrně zpanikařili nebo zešíleli. Porgmannův pohotový výkřik tedy zřejmě značně zkřížil mimozemské plány, ale pochybuji, že je úplně zastavil. Předpovězený osudný rok 1999 se blíží. Hordy vetřelců jen čekají na implantaci sluchové imunity a pak...

Kryštof Kozák

Divadelní večeri

V pátek 16. června se s největší pravděpodobností bude v Žižkovském divadle (Štítného 5, Žižkov, Praha 3) konat v historii již II. divadelní večer PORGu, na který se vás (studenty, rodiče a ostatní přátele školy - no zkrátka všechny) tímto odvažujeme zváti.

Na scénu se mimo jiné opováží vkročit: Dosud fungující hudební tělesa PORGu.

Prima s pohádkou na motivy K. J. Erbena O Plaváčkovi a dědu Vševědovi.

Motto: "A král snad ještě pořád tam na černém moři převáží dokud jeho srdce upřímností a pokorou nezbělá a vysvobození se mu nedostane."

Sexta s hrou P. X. Kolínského *Babylonská věž* (jíž se naše škola prezentovala na letošním DIF SOUŠ viz Porgazeen č.4).

Vstupné je opravdu dobrovolné. Začátek je plánován na sedmou hodinu odpolední (19,00h).

Divadelní večeri

